

Exode 34:6-7 : les 13 middôt (attributs de Dieu)

⁶ וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵי רַחוּם וְחַנּוּן

אֶרֶץ אֲפִים וְרַב-חֶסֶד וְאֱמֶת:

⁷ נֹצֵר חֶסֶד לְאֲלָפִים נָשָׂא עוֹן וּפֹשַׁע וְחַטָּאָה

וְנִקָּה לֹא יִנָּקֶה פֶקֶד עוֹן אָבוֹת עַל-בָּנִים וְעַל-בָּנֵי בָנִים עַל-שְׁלִשִׁים וְעַל-רַבָּעִים:

N° 1	mot Hébreu (dans le dico)	mots Hébreux (dans la phrase)	mots Grecs (dans la phrase)	mot Grec (dans le dico)	Traduction 2
1	יהוה	יהוה	ku,rioj	ku,rioj	YHWH
2	יהוה	יהוה	Ø	Ø	est YHWH,
3	אל	אל	o` qeo.j	qeo.j	Dieu
4	רחם	רחום	oivkti,rmwn	oivkti,rw	miséricordieux
5	חנן	וחנון	kai. evleh,mwn	evlee,w	et clément,
6	אנף	אֶרֶץ אֲפִים	makro,qumoj	qumo,j	lent à la colère
-	חסד	ורב-חסד	kai. polue,leoj	evlee,w	et abondant en bonté
8	אמן	ואמת :	kai. avlhqino.j	avlhqeu,w	et en vérité ;
9	נצר	נצר	diathrw/n	diathre,w	Il maintient
	חסד	חסד	kai. dikaios,nhn [diathrw/n]	dikaio,w	sa bonté
	Ø	Ø	kai. poiw/n e;leoj	evlee,w	envers des milliers (de générations),
	אלף	לאלפים	eivj cilia,daj	cilia,j	pardonne
10	נשא	נשא	avfairw/n	avfaire,w	la faute,
	עוה	עון	avnomi,aj	avnome,w	la rébellion,
11	פשע	ופשע	kai. avdiki,aj	dikaio,w	le crime,
12	חטא	וחטאה	kai. a`marti,aj	a`marta,n w	et absout ...
13	נקה	ונקה לא ינקה	kai. [Ø] ouv kaqariei/ to.n e;nocon	Ø kaqari,zw evne,cw	
	Ø	Ø	evpa,gwn	evpa,gw	
	פקד	פקד	avnomi,aj	avnome,w	
	עוה	עון	pate,rwn	path,r	
	אב	אבות	evpi. te,kna	te,knon	
	בן	על-בנים ועל-בני בנים	kai. evpi. te,kna te,knwn		
		על-שלשים	evpi. tri,thn		
		ועל-רבעים :	kai. teta,rthn [genea,n]		

¹ La numérotation des 13 middot est très variable selon les sources utilisées. Dans cette colonne, les numéros sont ceux que donne Ibn Ezra. Pour d'autres façons de les énumérer, voir le tableau de Adin Steinsaltz, page suivante.

² Traduction empruntée au site web <https://ph.yhb.org> : "Pniné Halakha", chapitre 02 "les Seli'hot et les autres prières", § 08 "Les treize attributs de miséricorde".

Tableau des 13 attributs de miséricorde ("shelosh- èsréh middôt")³

différemment répertoriés selon les principaux avis traditionnels

יג	יב	יא	י	ט	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א	
ונקה	וחטאה	ופשע	נשא עון	לאלפים	נצר חסד	ואמת	ורב חסד	ארך אפים	וחנון	רחום	אל	ה'	Rav Sa'adia Gaon, Ba'al Halakhot Guedolot Rav Nissim Gaon
לא ינקה	ונקה	וחטאה	ופשע	נשא עון	נצר חסד לאלפים	ואמת	ורב חסד	ארך אפים	וחנון	רחום	אל	ה'	Responsa de Rambam
ונקה	וחטאה	ופשע	נשא עון	נצר חסד לאלפים	ואמת	ורב חסד	ארך אפים	וחנון	רחום	אל	ה'	ה'	Rabbènou 'Hananel, Tossafot, Roch, Ibn Ezra
ונקה	וחטאה	ופשע	נשא עון	נצר חסד לאלפים	ואמת	ורב חסד	אפים	ארך	וחנון	רחום	אל	ה'	Version corrigée des Tossafot
ונקה	וחטאה	ופשע	נשא עון	נצר חסד לאלפים	ואמת	ורב חסד	אפים	ארך	וחנון	רחום	ה'	ה'	Rabbènou Be'hayè
פוקד עון אבות על בנים	לא ינקה	ופשע	נשא עון ופשע וחטאה	נצר חסד לאלפים	ואמת	ורב חסד	ארך אפים	וחנון	רחום	אל	ה'	ה'	Abravanel
ונקה	וחטאה	ופשע	נשא עון	לאלפים	נצר חסד	ואמת	ורב חסד	אפים	ארך	וחנון	רחום	אל	Zohar, Guide des Egarés, Ari
על שלשים ועל רבעים	ועל בני בנים	פוקד עון אבות על בנים	ונקה לא ינקה	וחטאה	ופשע	נשא עון	נצר חסד לאלפים	ואמת	ורב חסד	ארך אפים	וחנון	רחום	Maharal
ונחלתנו	ולחטאתנו	וסלחת לעונינו	ונקה לא ינקה, פוקד כו'... ועל רבעים	וחטאה	ופשע	נשא עון	נצר חסד לאלפים	ואמת	ורב חסד	ארך אפים	וחנון	רחום	Séfer 'Hassidim

³ Tableau emprunté à Mr Adin Steinsaltz in "Le Talmud, L'édition Steinsaltz, Roch Hachana, 'Bibleuropoe, Institut israélien des Publications talmudiques, Jérusalem, 2011) ; page 246.